

STICHTS-HOLLANDSE HISTORISCHE VERENIGING

opgericht in 1957

gevestigd te Woerden

werkgebied: de (voormalige) gemeenten: Bodegraven, Driebruggen, Harmelen, Kamerik, Linschoten, Montfoort, Oudewater, Snelrewaard, Willeskop, Woerden, Zegveld.

secretariaat: Bekenlaan 20, 3448 XC Woerden
internet: www.shhv.info

telefoon: 0348 - 41 75 77
e-mail: mail@shhv.info

bank: IBAN: NLO5INGB0000330797.
t.n.v. Stichts-Hollandse Historische Vereniging te Woerden

KvK-nummer: 40.46.44.34

Woerden, oktober 2013

Na Open Monumentendag in het teken van Macht en Pracht en een geslaagd bezoek aan het Huis te Linschoten op 20 september, begint op 1 oktober de **Maand van de Geschiedenis**. Dit jaar is het thema **Vorst en Volk**. Daarbij hoeven we natuurlijk niet alleen te denken aan ons huidige koninkrijk, maar al vele eeuwen eerder hadden we vorsten, waar we een goede verhouding mee hadden zoals Floris V, der Keerlen Gods (god van de boeren), of waar we niets van moesten hebben, zoals Philips II.

Op dinsdag 1 oktober was de, al in de vorige nieuwsbrief aangekondigde **lezing van Anne Doedens over de Canon van Utrecht**.

Als gevolg van de vakantieperiode verschijnt **Heemtijdinghen 2013-3** een maand later, namelijk in oktober. Dan zal ook de volgende **Waardevol Woerden** worden meegezonden.

Met genoeg nodigt het bestuur u uit voor de volgende activiteiten deze maand:

1. Bezoek aan de opgravingen op het Domplein

Utrecht omstreeks 1040
(afbeelding Bouwdomtoren)

op: zaterdag 12 oktober 2013 van 14.10 - 17.00 uur

Verzamelen: **Stationshal Woerden om 14.10 uur**

Deelname: € 8,00 per persoon, exclusief teiskosten, te voldoen aan de voorzitter bij vertrek.

Maximaal 25 deelnemers, op volgorde van inschrijving.

We reizen samen (samenreiskorting) met de trein van 14.23 uur en lopen in Utrecht in ca. 15 minuten naar het Domplein (de excursie begint om 15.00 uur bij de VVV aldaar).

De bouw van Schatkamer Domplein II tussen Domtoren en Domkerk is, na vijf jaar intensieve voorbereiding, inmiddels in volle gang. Vanaf juni 2014 zul je kunnen afdalen in de fascinerende ondergrondse wereld van het Domplein. Dan zal de tentoonstellingsruimte opgeleverd worden. Maar we kunnen nu al een kijkje nemen op de bouwplaats. We krijgen een exclusieve rondleiding over het terrein en in de bouwplaats en krijgen uitleg over de archeologische vondsten die nu worden gedaan. Tweeduizend jaar geschiedenis ligt opeengestapeld op het Domplein (Romeinen, Willibrordus de grote storm enz.). Ontdek hoe de archeologen 2000 jaar Nederlandse geschiedenis opgraven en beleefbaar maken. U kunt zich aanmelden bij ons secretariaat.

2. De ramp van Woerden in 1813 Een lezing door prof.dr. Renger de Bruin

Afbeelding uit het boek van
mr. Jan Meulman (1814)

Op: donderdag 17 oktober 2013 van 20.00 - 22.00 uur

In: **De Dam**, Wilhelminaweg 79, 3441 XB Woerden

Toegang gratis

Dit jaar herdenken we dat Nederland 200 jaar geleden weer een onafhankelijke staat werd en vervolgens een koninkrijk. Voor de inwoners van Woerden ging dat niet zonder pijn. Een eenheid van het terugtrekkende Franse leger richtte een slachting aan in het stadje. In deze lezing wil de spreker laten zien hoe ontwikkelingen op nationaal en internationaal niveau hun uitwerking konden hebben op plaatselijk vlak. Hij zal een overzicht geven van het revolutionaire tijdvak 1780-1813, waarbij de internationale politiek heel dichtbij kon komen voor de inwoners van Woerden en omstreken: Goejanverwellesluis 1787 en de Slagtmaand 1813. In een PowerPoint-presentatie zullen ze voorbijkomen: Napoleon en Willem I, maar ook anonieme Franse soldaten en hun Woerdense slachtoffers. De lezing gaat over de betekenis van 1813 en zal de Woerdens gebeurtenissen in dat verband plaatsen.

Prof. dr. Renger de Bruin (1956) studeerde geschiedenis in Utrecht. Hij promoveerde in 1986 op de Utrechtse politiek tussen 1795 en 1813. Hij werkte als docent en onderzoeker aan de universiteiten van Utrecht, Leiden en Greifswald (D). Hij is als conservator stadsgeschiedenis verbonden aan het Centraal Museum Utrecht.

Z.O.Z.

**Wilt u de nieuwsbrief ook per e-mail ontvangen, geef dan uw e-mailadres aan ons door.
Denkt u er ook aan om uw nieuwe e-mailadres aan ons door te geven als dit gewijzigd is?**

3. De Franse verovering van ons land rond 1795

Een lezing door Raymond Uppelschoten

Frans militair in 1795
(Atlas van Stolk)

op: dinsdag 22 oktober 2013 van 20.00-22.00 uur
In: **De Rank**, Verlengde Hoogstraat 26, 3417 EK Montfoort

Toegang gratis

In 1794 veroverden de Fransen steeds grotere stukken van ons land. In 1795 stootten ze door naar Utrecht en Holland en maakten ze de Bataafse republiek mogelijk. Tot die tijd woedde de oorlog vooral in België en onze zuidelijke gewesten. Wat betekende dat voor Montfoort en omgeving? Hoe kwam het dat al maanden voor de verovering in 1795 Franse soldaten waren ingekwartierd in de steden en dorpen van de Lopikerwaard? Wie waren ze en wat deden ze hier? Hoe werden de vestingwerken van de waterlinie en de Lek in stelling gebracht? Raymond Uppelschoten licht het toe met veel plaatselijke voorbeelden en verhalen.

Raymond Uppelschoten (1967) is archiefonderzoeker en publicist over de periode 1780-1795. Zijn specialisme bestaat uit de maatschappelijke gevolgen van militaire activiteiten in deze tijd. Hij publiceerde hierover onder ander in het Tijdschrift Oud-Utrecht en verschillende regionale bladen. Momenteel werkt hij aan een wetenschappelijk onderzoek over de logistieke gevolgen van de oorlog 1793-1795 voor de provincie Utrecht.

Route naar De Rank, komend vanuit Woerden, Oudewater, Benschop, Lopik of Schoonhoven.

De borden naar Montfoort volgen. Na de molen de weg vervolgen tot u een scherpe bocht naar links moet nemen. Daarna bij de eerst volgende verkeerslichten linksaf (Vrouwenhuisstraat) en meteen de eerste weg rechts (Achterbaan). Aan het eind van deze weg weer rechts (Verlengde Hoogstraat) afslaan en u ziet het kerkgebouw.

Wereldoorlog (1914-1918)

Gemobiliseerde soldaten in
Woerden (1914)
(bron RHC)

Volgend jaar is het honderd jaar geleden dat de Eerste Wereldoorlog uitbrak. Hoewel Nederland neutraal bleef, had de oorlog toch grote impact op ons land. Ook in onze regio was er veel te merken van de gevolgen van deze grote oorlog. Over deze tijd in onze streek is echter nog niet veel gepubliceerd. Bij voldoende belangstelling wil de SHHV een projectgroep starten, die, in overleg met het Regionaal Historisch Archief Rijnstreek en Lopikerwaard, archiefonderzoek doet naar de gebeurtenissen in onze streek (Woerden, Oudewater, Montfoort). Dat onderzoek zou kunnen leiden tot een of enkele publicaties in ons blad Heemtijdinghen en wellicht ook in andere tijdschriften in de provincie Utrecht. Indien u belangstelling en tijd heeft, meldt u zich dan aan bij ons secretariaat, dan nemen wij contact met u op.

Cursus Geschiedenis Oudewater, georganiseerd door de Volksuniversiteit Woerden.

De Oudewaterse moord in
1575 (Dirk Stoop 1650)

De geschiedenis van Oudewater, is dat niet heksen, touw en de Oudewaterse moord? Zeker, maar er is nog veel meer. Hardwerkende boeren, sluwe ridders, vrome nonnen en dominees, rijke brouwers, arme weeskinderen, nijvere vestingbouwers, schilders en architecten passeren in vijf avonden de revue. En ja, ook heksen en touwslagers komen aan de orde, net als het aantal overlevenden van de Oudewaterse moord. U komt van alles te weten over het middeleeuwse Oudewater. U hoort hoe Oudewater haar opname in de Hollandse Waterlinie onderging en hoe het komt dat er nog zoveel 17e-eeuwse monumenten te vinden zijn. Deze cursus laat het u allemaal ontdekken.

Nettie Stoppelenburg studeerde kunstgeschiedenis, archeologie en geschiedenis. Zij werkt als educatief medewerker bij Het Utrechts Archief en doet sinds 1999 onderzoek naar de geschiedenis van Oudewater. Zij publiceerde hierover o.a. in Heemtijdinghen en het Jaarboek Oud-Utrecht.

Oudewater, ca. 1558
(Jacob van Deventer)

De cursus omvat 5 maandagavonden van 20:00 tot 22:00 uur en **start op 7 oktober 2013**. Overige data: 14/10, 28/10, 04/11 en 11/11. De prijs bedraagt: € 75,00.

U kunt zich voor deze cursus op twee manieren inschrijven:

- Via de website (www.vuwoerden.nl) door bij de cursusinformatie (KEC795) op de knop 'voeg toe aan mijn inschrijfformulier' te klikken. Gemakkelijk en snel! U moet in dit geval over een e-mailadres beschikken en toestemming voor automatische incasso afgeven voor de door u gereserveerde plaatsen. Uw online inschrijving wordt per automatische e-mail bevestigd.
- Schriftelijk door een volledig ingevuld inschrijfformulier tijdens openingsuren (ma t/m vr 9.00-12.00 uur) op het VUW-kantoor (Wilhelminaweg 8, 3441 XC Woerden) af te geven (ook te vinden achterin de VUW-brochure die deze zomer is verspreid).

Volgende activiteiten:

7 november 2013: Utrecht, *georganiseerd door Firapeel*. Karolingische macht-hebbers Geportretteerd, lezing door prof.dr. Mayke de Jong.

26 november 2013: Woerden, *ds. Haitsmalezing*: Wereld in Woerden, lezing door prof.dr. Frits van Oostrom over literatuur in de 14e eeuw.